

Sygnatura akt IV U 112/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marta Ładzińska

Protokolant: Agnieszka Zamojska

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2017 r. w Jeleniej Górze

sprawy z odwołania (...) **Sp. z o.o. w B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

przy udziale ubezpieczonego W. W. (1)

na skutek odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 marca 2017 r. znak (...) - (...)

w przedmiocie **zasiłku chorobowego**

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 marca 2017 r. znak (...) - (...), w ten sposób, że nie zobowiązuje płatnika składek (...) Sp. z o.o. w B. do zwrotu nienależnie wypłaconego W. W. (1) zasiłku chorobowego za okres od dnia 17.10.2016 r. do dnia 30.10.2016 r. w kwocie 1.500,52 zł z funduszu chorobowego.

Sygn. akt IV U 112/17

UZASADNIENIE

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. sp. k. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22.03.2017 r. nr (...) zobowiązującej płatnika składek do zwrotu nienależnie wypłaconego pracownikowi płatnika - W. W. (1) zasiłku chorobowego za okres od 17.10.2016 r. do 30.10.2016 r. w kwocie 1.500,25 zł z funduszu chorobowego.

Wskazała, że zaskarża decyzję w całości i domaga się zmiany zaskarżonej decyzji i uchylenie obowiązku zwrotu przez płatnika pobranego przez ubezpieczonego świadczenia.

W uzasadnieniu podniosła, że zakład ubezpieczeń powołał się na art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, żądając od skarżącego – płatnika składek zwrotu nienależnie pobranego przez osobę ubezpieczoną świadczenia. Wg skarżącego celem regulacji wynikającej z art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest umożliwienie organowi rentowemu odzyskania świadczeń, które bez jego winy zostały nienależnie pobrane bądź zawyżone, a nie ma przy tym podstaw, aby uznać, że pobierająca je osoba zobowiązana byłaby do ich zwrotu według zasad wynikających z art. 84 ust. 1 i 2 ustawy systemowej. Zasadą wynikająca z art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest, że obowiązek nienależnie pobranego świadczenia ciąży na osobie, która je pobrała. Jeżeli zatem spełnione zostały określone w art. 84 ust. 2 tej ustawy przesłanki do uznania świadczenia za pobrane nienależnie, to obowiązana do jego zwrotu jest osoba, której faktycznie te świadczenia wypłacono.

Skarżący podniósł, że do organu rentowego zostały oddane prawidłowe dane. Dopiero później pracownik zakwestionował prawidłowość rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron i złożył pozew do Sądu Pracy.

Strony zawarły ugodę, na mocy której ustalono inny termin zakończenia stosunku pracy. Na dzień podawania danych do ZUS były one prawidłowe, a zmiana terminu rozwiązania stosunku pracy nie wynikała z winy lub błędu skarżącego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

Strona pozwana zarzuciła, że zgodnie z art. 92 § 1 Kodeksu pracy za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego. Z przedłożonego organowi rentowemu w dniu 28.11.2016 r. przez płatnika składek zaświadczenia wynikało, że W. W. (1) był zatrudniony u płatnika składek od dnia 04.02.2016 r. do 14.10.2016 r. Zachorowanie W. W. (2) nastąpiło od dnia 17.10.2016 r. do dnia 14.11.2016 r. i trwało nieprzerwanie do dnia 01.03.2017 r.

W związku z roszczeniem ubezpieczonego W. W. (1) o wypłatę zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia, organ rentowy, po ustaleniu uprawnień w dniu 06.12.2016r. dokonał wypłaty zasiłku chorobowego za okres od dnia powstania niezdolności do pracy po ustaniu ubezpieczenia tj. od dnia 17.10.2016 r. do 30.10.2016 r. W dniu 24.02.2017 r., a zatem już po dokonanej w dniu 06.12.2016r. wypłacie, organ rentowy powziął wiadomość wynikającą ze złożonego przez płatnika świadectwa pracy, że została skorygowana data rozwiązania z pracownikiem W. W. (1) umowy o pracę i zgodnie z przedłożoną ugodą została ona rozwiązana z dniem 31 grudnia 2016 r. W związku z powyższym, zgodnie z treścią wskazanego art. 92 § 1 Kodeksu pracy za okres od dnia 17.10.2016 r. do dnia 30.10.2016 r. (okres wypłaty zasiłku przez organ rentowy), pracownikowi W. W. (2) przysługiwało wynagrodzenie, do którego zapłaty zobowiązany był płatnik. Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagrodzeniu zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Skoro zatem organ rentowy zapłacił zamiast płatnika należne W. W. (1) wynagrodzenie i nastąpiło to wskutek przekazana przez płatnika w dniu 28.11.2016r. nieprawdziwej, jak się okazało później informacji, mającej wpływ na prawo do świadczeń, żądanie zwrotu organowi rentowemu na podstawie art. 84 ust. jest uzasadnione.

Zarządzeniem z dnia 10.08.2017 r. zawiadomiono ubezpieczonego o terminie rozprawy oraz o toczącym się postępowaniu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. sp. k. w B. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 26.03.2002 r.

(**dowód** : odpis aktualny KRS, k – 8)

Od dnia 4.02.2016 r. wnioskodawca zatrudnił ubezpieczonego W. W. (1) na okres próbny do dnia 3.03.2016 r.

W dniu 3.03.2016 r. (...) Sp. z o.o. sp. k. i W. W. (1) zawarli aneks do ww. umowy, na mocy którego umowę przekształcili w umowę zawartą na czas określony do dnia 31.12.2016 r.

W dniu 14.10.2016 r. W. W. (1) złożył do pracodawcy wniosek o rozwiązanie z nim umowy za porozumieniem stron, a pracodawca wyraził na to zgodę. Umowa o pracę uległa rozwiązaniu za porozumieniem stron w dniu 14.10.2016 r.

(**dowód** : dokumenty zawarte w aktach SR w Bolesławcu sygn. akt IV P 87/16)

(...) Sp. z o.o. sp. k. wydała W. W. (1) świadectwo pracy i wyrejestrowała go z ubezpieczenia, jako podstawę wyrejestrowania wskazując rozwiązaniu umowy o pracę z dniem 14.10.2016 r. za porozumieniem stron.

Pozwem z dnia 24.11.2016 r. (data nadania) W. W. (1) odwołał się od rozwiązania umowy o pracę i wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy.

Na rozprawie w dniu 8.02.2017 r. (...) Sp. z o.o. sp. k. i W. W. (1) w ww. sprawie toczącej się przed SR w Bolesławcu pod sygn. akt IV P 87/16 zawarły ugodę, na mocy której ustaliły, że umowa zostanie rozwiązana z dniem 31.12.2016 r. z upływem czasu, na jaki została zawarta.

Postanowieniem z dnia 8.02.2017 r. Sąd umorzył postępowanie w niniejszej sprawie.

(**dowód**: bezsporne , a nadto: dokumenty zawarte w aktach sprawy SR w Bolesławcu IV P 87/16)

(...) Sp. z o.o. sp. k. wyrejestrowała W. W. (1) z ubezpieczenia, jako podstawę wyrejestrowania wskazując rozwiązanie umowy o pracę z dniem 14.10.2016 r. za porozumieniem stron.

W dniu 28.11.2016r. (...) Sp. z o.o. sp. k. przedłożyła organowi rentowemu zaświadczenie, zgodnie z którym W. W. (1) był zatrudniony w okresie od 04.02.2016 r. do 14.10.2016 r.

Od dnia 17.10.2016 r. do dnia 01.03.2017 r. W. W. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Organ rentowy po ustaleniu uprawnień W. W. (1) wypłacił mu w dniu 06.12.2016 r. zasiłek chorobowy za okres od dnia 16.10.2016 r. do dnia 30.10.2016 r.

W dniu 24.02.2017 r. organ rentowy powziął wiadomość wynikającą ze złożonego przez płatnika świadectwa pracy, że została skorygowana data rozwiązania z pracownikiem W. W. (1) umowa o pracę i że została ona rozwiązana z dniem 31 grudnia 2016r.

Dzień 30.10. 2016 r. był 33-cim dniem niezdolności W. W. (1) do pracy w 2016 r.

(**dowód** : bezsporne , a nadto: dokumenty zawarte w aktach ZUS)

Decyzją z dnia 22.03.2017 r. nr (...) strona pozwana zobowiązała wnioskodawcę – płatnika składek do zwrotu nienależnie wypłaconego pracownikowi płatnika W. W. (1) zasiłku chorobowego za okres od 17.10.2016 r. do 30.10.2016 r. w kwocie 1500,25 zł z funduszu chorobowego.

(**dowód** : decyzja z dnia 22.03.2017 r. nr (...) - w aktach ZUS)

W dniu 17.02.2017 r. (...) Sp. z o.o. sp. k. wypłaciła W. W. (1) kwotę 1.621,87 zł w tytule wskazując „odszkodowanie za niezgodne prawem rozwiązanie umowy o pracę”.

(**dowód** : dowód przelewu, k – 34)

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedłożonych do akt sprawy oraz z dokumentów zawartych w aktach ZUS i w aktach SR w Bolesławcu IV P 87/16. Stan faktyczny nie był w niniejszej sprawie sporny, sporna była jedynie jego ocena prawna.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Wnioskodawca w trybie art. 477 (9) k.p.c. złożył odwołanie od decyzji wydanej przez organ rentowy z dnia 22.03.2017 r. nr (...) zobowiązującej wnioskodawcę do zwrotu nienależnie wypłaconego pracownikowi płatnika W. W. (1) zasiłku chorobowego za okres od 17.10.2016 r. do 30.10.2016 r. w kwocie 1.500,25 zł z funduszu chorobowego.

Podstawą przedmiotowej decyzji był przepis art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Na mocy przepisu art. 84 cytowanej Ustawy:

1. Osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w

wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem

ust.11.

2. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie

prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

3. Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń

Zgodnie z art. 84 ust. 6 cyt. ustawy, jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych, mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

W niniejszej sprawie Sąd badał czy pobrany za w/w okres zasiłek chorobowy jest świadczeniem nienależnym i czy płatnik składek zobowiązany jest do ich zwrotu.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity - Dz. U. z 2014 roku, poz. 159, dalej: ustawa zasiłkowa) świadczenia, o których mowa w ustawie, przysługują tylko osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa, określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. nr 205, poz. 1585 ze zm.; dalej: u.s.u.s.). Z kolei art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej konkretyzuje, iż zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego zasiłek chorobowy przysługuje osobie, która stała się niezdolna do pracy w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia i trwałą co najmniej 30 dni (art. 7 ust. 1 cyt. ustawy).

Sąd w pierwszej kolejności badał czy wypłacone świadczenie było świadczeniem nienależnym, a w dalszej – czy wnioskodawca był zobowiązany do jego zwrotu.

W ocenie sądu wypłacone świadczenie było świadczeniem nienależnym, co w niniejszej sprawie nie było de facto sporne.

Zgodnie z definicją ustawową za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenie

W przedmiotowej sprawie zasiłek chorobowy został wypłacony mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń, tj. pomimo zmiany daty zakończenia umowy o pracę pomiędzy (...) Sp. z o.o. sp. k. a W. W. (1). Tak więc świadczenie stało się nienależne w dniu zawarcia ugody z 8.02.2017 r.

Zgodnie bowiem z art. 92 § 1 Kodeksu pracy za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego. Natomiast na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagrodzeniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Oznacza to, że przez pierwsze 33 dni niezdolności do pracy ubezpieczony zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas choroby, a od 34 dni – ZUS wypłaca mu zasiłek chorobowy.

Tym samym – skoro stosunek pracy pomiędzy (...) Sp. z o.o. sp. k. a W. W. (1) ustał dnia 31.12.2016 r., to pracodawca winien wypłacać pracownikowi wynagrodzenie za czas choroby przez 33 dni. Organ rentowy wypłacił bowiem W. W. (1) zasiłek chorobowy od dnia 17.10.2016 r. na podstawie art. 7 Ustawy zasiłkowej, tj. jako zasiłek po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

W ocenie Sądu w dacie składania wniosku o zasiłek chorobowy W. W. (1) nie łączyła umowa o pracę z (...) Sp. z o.o. sp. k. Umowa o pracę została skutecznie rozwiązana, natomiast badanie wadliwości czy też niezgodności z prawem tegoż rozwiązania umowy o pracę nie ma wpływu na jego skuteczność.

Wobec ustalenia, że świadczenie było nienależne, sąd badał, czy są podstawy do obciążania jego zwrotem wnioskodawcy i doszedł do przekonania, że brak jest takich podstaw.

Zasadą wynikającą z treści art. 84 ust. 1 ustawy systemowej jest obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przez osobę, która je pobrała.

Przepis art. 84 ust. 6 cyt. Ustawy stanowi, że jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych, mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

Utrwalony jest obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że obowiązek zwrotu wypłaconych nienależnie świadczeń z ubezpieczenia społecznego obciąża płatnika składek w myśl art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych tylko wówczas, gdy ich pobranie spowodowane było przekazaniem przez niego nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, a jednocześnie brak jest podstaw do żądania takiego zwrotu od osoby, której faktycznie świadczenie to wypłacono, bowiem nie można uznać, że pobrała je nienależnie w rozumieniu art. 84 ust. 2 ustawy systemowej. Płatnik składek jest zobowiązany do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych przez inne osoby jedynie wówczas, gdy obowiązujące przepisy uniemożliwiają dochodzenie zwrotu od osoby, której świadczenie faktycznie wypłacono (tak: wyrok SA w Białymstoku z dnia 05.12.2013 r., sygn. III AUa 638/13, publ. L.).

W ocenie Sądu płatnik składek nie przekazał organowi rentowemu nieprawdziwych danych, mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Ustawa nie zdefiniowała „danych nieprawdziwych”. Jak przyjmuje orzecznictwo „nieprawdziwe dane” to dane niezgodne z rzeczywistością, niezgodne ze stanem faktycznym (tak m.in.: pogląd Sądu Apelacyjnego w Łodzi, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 grudnia 2013 roku, w sprawie o sygn. akt III AUa 297/13).

W dacie składania wniosku o zasiłek i w dacie składania przez (...) zaświadczenia z dnia 28.11.2016 r. umowa o pracę pomiędzy (...) Sp. z o.o. sp. k. a W. W. (1) była skutecznie rozwiązana za porozumieniem stron. Powtórzyć w tym

miejscu należy, że umowa o pracę została skutecznie rozwiązana, natomiast badanie wadliwości czy też niezgodności z prawem tegoż rozwiązania umowy o pracę nie ma wpływu na jego skuteczność.

Zmiana okoliczności, tj. zmiana sposobu i daty rozwiązania umowy o pracę nastąpiła dopiero w dniu 8.02.2016 r., a więc już po ustaleniu prawa W. W. (1) do zasiłku chorobowego.

W związku z powyższym Sąd doszedł do przekonania, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 84 ust. 6 cyt. Ustawy i brak jest podstaw do obciążania płatnika składek obowiązkiem zwrotu wypłaconego zasiłku.

W związku z powyższym zaskarżona decyzja strony pozwanej została zmieniona.

Bez znaczenia przy tym było czy płatnik składek faktycznie wypłacił ubezpieczonemu wynagrodzenie za czas choroby, czy też nie.

Wobec braku inicjatywy dowodowej w tym zakresie Sąd nie badał również czy wniosek o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron datowany na 14.10.2015 r., a znajdujący się w aktach SR w Bolesławcu, był podpisany przez pracownika in blanco, a następnie wypełniony przez pracodawcę wbrew woli pracownika. Strona pozwana nie składała wniosków dowodowych w tym zakresie, Sąd ustalił więc zgodnie z literalnym brzmieniem pisma z dnia 14.10.2016 r., podpisanym przez pracownika i zaakceptowanym przez pracodawcę, że stosunek pracy pomiędzy (...) Sp. z o.o. sp. k. a W. W. (1) ustał na mocy porozumienia stron w dnia 14.10.2015 r., a następnie w drodze ugody z dnia 8.02.2017 r. strony zmieniły sposób i datę rozwiązania umowy o pracę na dzień 31.12.2016 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477 (14) § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.